

посадові особи якої саме структурної одиниці уповноважені на проведення ОРД, чого не можна сказати про митницю. Оскільки «підрозділів органів доходів і зборів, які ведуть боротьбу з контрабандою» - то з одного боку буквально не існує (з такою назвою), а з іншого – завдання боротьби з контрабандою стоїть практично перед всім особовим складом митниці. Проте, зважаючи на пряму заборону проведення оперативно-розшукової діяльності іншими підрозділами органів, зазначених в цій статті, його назва має узгоджуватись із структурою митного органу та враховувати функції та завдання, що виконуються окремими управліннями та самостійними відділами.

Виходячи з того, що у всіх митницях організація боротьби з контрабандою являється основним напрямом діяльності Управління боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями, та враховуючи створення Державної фіскальної служби, цілком логічно було б внести зміни в абзац 7 статті 5 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», виклавши його в наступній редакції: «фіскальних органів – оперативними підрозділами податкової міліції та оперативними підрозділами з протидії митними правопорушеннями». Практично через недосконалість законодавства, постійні структурні та організаційні зміни посадовими особами митних органів оперативно-розшукова діяльність до тепер не здійснюється.

Стислий аналіз змін митного та кримінально-процесуального законодавства, в частині, що стосується діяльності митних органів, свідчить про надання їм у 2013 році повноважень на проведення негласних слідчих дії та оперативно-розшукової діяльності. Станом на початок 2015 року нормативно-правова база не дозволяє у повній мірі реалізувати митницям вказану функцію, а відтак потребує подальшого вдосконалення.

*Заборовський Віктор Вікторович
к.ю.н., доцент кафедри цивільного права
юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

ПРИВОДИ ДЛЯ ПОРУШЕННЯ ДИСЦИПЛІНАРНОГО ПРОВАДЖЕННЯ ВІДНОСНО АДВОКАТА

Під приводом для порушення дисциплінарного провадження відносно адвоката, як правило, розуміють джерело, що містить відомості про вчинення такою особою дисциплінарного проступку. Потрібно звернути увагу на те, що український законодавець у даному випадку застосовує словосполучення «ініціювання питання» про дисциплінарну відповідальність адвоката. Так, відповідно до ч. 1 ст. 36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» [1] право на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою (скаргою) щодо поведінки адвоката, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності, має кожен, кому відомі факти такої поведінки. На нашу думку, закріплення вказаної норми певним чином суперечить одному з основних принципів адвокатської діяльності, а саме принципу незалежності (ч. 1 ст. 4 цього Закону), а тому виправдано дано норма отримала найбільшу критику серед інших норм, що регулюють правове регулювання приводів для порушення дисциплінарного провадження відносно адвоката.

До такого висновку можна дійти виходячи з того, що дана норма надає право кожному, навіть особі, яка не має жодного відношення до професійної діяльності адвоката (не є ні його клієнтом, ні жодним іншим учасником будь-якого провадження, де бере участь адвокат), звертатися із заявою (скаргою) до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії. В цьому випадку потрібно врахувати й те, що ряд норм Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», які стосуються підстав притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності не позбавлені недоліків та прогалин. Зокрема, це стосується відсутності конкретного переліку протиправних діянь, що можуть бути розцінені як дисциплінарний проступок; відсутності легального закріплення основних кваліфікуючих понять (порушення присяги адвоката України, грубого одноразового порушення правил адвокатської етики

тощо), які можуть бути основою для застосування того чи іншого виду дисциплінарних стягнень, або ж взагалі для кваліфікації діяння в якості дисциплінарного проступку.

Необхідно врахувати й те, що ч. 2 ст. 36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності. Заслугою на увагу думка Д.П. Фіолєвського, який зазначає, що «цікаво, кому адресовано цей Закон, кожному клієнту? Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» написано від адвокатської спільноти. Чи буде читати Закон кожен, кому доводиться звертатися до адвоката? Навряд чи. Декларація, яку ніхто не буде читати, а більш того, враховувати в своїх вчинках» [2, с. 194].

Ми повністю погоджуємося із думкою Д.П. Фіолєвського, оскільки до того моменту, до поки не буде законодавчо закріплено чіткий механізм реалізації тої чи іншої норми, а в нашому випадку – притягнення до відповідальності особи за зловживання таким правом, то така норма носитиме тільки декларативний характер, й навряд чи може йти мова про можливість належного її застосування та реальний захист адвоката.

Все це на практиці може призвести до випадків, коли шодо адвоката, який зайняв певну суспільно-політичну позицію, буде подана значна кількість таких заяв (скарг), кожним «бажаючим», який навіть не будуть мати жодного відношення до професійної діяльності такого адвоката. Тоді слушно виникає питання: «Як на це повинна реагувати кваліфікаційно-дисциплінарна комісія?». Тому, вартою уваги є думка С. Мостовенка, який вважає за необхідне обмежити коло таких осіб, «бо надання права подавати скарги необмеженій кількості людей може призвести до того, що адвокат тільки й відбиватиметься від таких «письменників», а це жодним чином не сприятиме якості його роботи й інтересам клієнта» [3].

Потрібно врахувати й положення ч. 1 ст. 42 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», за якою адвокат чи особа, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, має право оскаржити рішення у дисциплінарній справі протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду. Виходячи з даної норми, кожен такий «бажаючий» після розгляду його заяви кваліфікаційно-дисциплінарною комісією та винесення нею рішення може оскаржити його до суду чи до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури (рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури теж може бути оскаржене до суду). Все це знову ж таки може мати негативний вплив на професійну діяльність адвоката та на його ділову репутацію. Але потрібно не забувати й те, що суд жодним чином не обмежений в можливості скасовуючи рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії, визнати дії такої комісії, наприклад, щодо відмови у відкритті дисциплінарного провадження або ж застосуванні більш «поблажливого» покарання, неправомірними. Таке рішення суду може мати своїм наслідком застосування до адвоката заходів дисциплінарного впливу або ж посилення покарання аж до позбавлення права на адвокатську діяльність.

Для розкриття питання про приводи для порушення дисциплінарного провадження щодо адвоката, слід відмітити те, що певною гарантією для нього виступає норма п.2 ч.2 ст. 36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», за якою дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою). Дана норма має широкий правозастосовний характер, і як правило, застосовується регіональними кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями (Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури) у разі прийняття рішення про відмову в порушенні дисциплінарної скарги (або ж у разі залишенні скарг на такі рішення про відмову в порушенні дисциплінарної справи відносно адвоката без задоволення). Зокрема, до них можна віднести такі рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури як Рішення № I-033/2014 [4], № I-025/2014 [5], № I-019/2014 [6], основою прийняття яких і

стала вищевказана норма, за якою дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку.

Закріпивши положення про заборону порушення дисциплінарної справи стосовно адвоката за анонімною заявою (скаргою), законодавець певним чином підвищив рівень гарантування здійснення адвокатом своєї професійної діяльності, забезпечивши адвоката від можливості подання щодо нього значної кількості безпідставних та необґрунтованих заяв (скарг), що можуть паралізувати його діяльність. Проте слід зазначити те, що деякі європейські країни закріплюють протилежні норми. Так, як зазначає А.В.Пронін австрійським законодавством передбачена можливість подавати скарги на дії адвоката не тільки будь-яким особам, але ще й анонімно [7, с. 29].

Висновки. Враховуючи вищевказане можна дійти до висновку, що положення ст. 36 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката) не забезпечують належним чином реалізацію принципу незалежності адвокатури. А наявні в даній статті гарантії для діяльності адвоката не забезпечують належну ефективність інституту дисциплінарної відповідальності. Все це свідчить про нагальну потребу внесення змін законодавцем до норм, що регулюють питання про приводи для порушення дисциплінарного провадження відносно адвоката.

Використані матеріали:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 р. № 5076-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – № 62. – Ст. 17.
2. Фіолевський Д. П. Адвокатура: підручник. / Д.П. Фіолевський. – 3-тє вид., випр. і доп. – К.: Алерта, 2014. – 624 с.
3. Мостовенко, С. Адвокат - не посередник між чиновником і клієнтом! / С. Мостовенко // Дзеркало тижня. - 2012. - № 26. - С.6.
4. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рішення № П-033/2014 від 24 січня 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vkdka.org/rishennya-i-0332014>
5. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рішення № П-025/2014 від 24 січня 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vkdka.org/rishennya-i-0252014>
6. Рішення Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Рішення № П-019/2014 від 24 січня 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://vkdka.org/rishennya-i-0192014>
7. Пронін А.В. Институт адвокатуры в Австрийской Республике // Евразийская адвокатура. - 2013. - № 2 (3). - С.28-30.

*Льницька Лариса Юрївна
ст. викладач кафедри господарського права
юридичного факультету
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ РЕЖИМУ ТИМЧАСОВОГО ВВЕЗЕННЯ ВВЕЗЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ

За останні роки митне законодавство України зазнало системних змін та доповнень. У березні 2012 року Верховна Рада України прийняла нову редакцію Митного кодексу (МКУ). Його норми значною мірою приведені у відповідність до норм ряду міжнародно-правових договорів (зокрема Генеральної угоди по тарифам і торгівлі 1994 року, в тому числі угоди про застосування ст. 7 ГААТ 1994 року). Новий Митний кодекс України втілює сучасний погляд законодавця на порядок правового регулювання відносин у сфері митної справи, в тому числі, й при застосування митних режимів. В зв'язку з цим вважаємо, що дослідження таких нововведень є вчасним та актуальним.

Дослідженням різноманітних аспектів митних режимів присвячували свої праці чимало вітчизняних та зарубіжних науковців, серед яких Є. В. Додін, О. М. Козирін, О. О. Крестьянінов, В. В. Прокопенко, О. О. Тютюнник та інші. Однак з оновленням митного законодавства актуальність та затребуваність досліджень цієї тематики лише збільшилася, через відсутність наукових розробок, які б базувалися на положеннях нової редакції Митного кодексу України.

Митний кодекс України передбачає наявність 13 видів митних режимів. Найбільш поширеними серед них є імпорт, експорт, транзит та тимчасове ввезення (вивезення). Та все ж таки, митний режим «тимчасове ввезення» займає серед них особливе місце, так як саме йому присвячені норми не тільки національного законодавства, але й ряд міжнародно-правових договорів. До їх числа відносять Митну конвенцію про карнет А.Т.А. для тимчасового ввезення товарів (Брюссель, 6 грудня 1961р.), Митну конвенцію про тимчасовий ввіз приватних дорожніх перевізних засобів (Нью-Йорк, 4 червня 1956 р.), Конвенцію про спрощення та гармонізацію митних процедур (Кіото, 1973 рік), Конвенцією про тимчасове ввезення (м. Стамбул, 1990 р.).

Поняття «режим тимчасового ввезення» визначено Митним кодексом України (ст. 103), це: митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Розглянемо поняття тимчасового ввезення, визначене Стамбульською конвенцією (далі – Конвенція). Відповідно до Конвенції «тимчасове ввезення» означає митний режим, який дозволяє приймати на митну територію певні товари (у тому числі транспортні засоби), умовно звільнені від ввізного мита і податків, без застосування заборон чи обмежень економічного характеру на ввезення; такі товари (у тому числі транспортні засоби) мають ввозитися з визначеною метою і призначатися для подальшого вивезення у встановлений термін, та не піддаватися змінам, за винятком нормального зниження їхньої вартості (амортизації) внаслідок їхнього використання.

Фактично обидва нормативні акти виходять з однакового розуміння правової природи інституту тимчасового ввезення.

Митний режим тимчасового ввезення, відповідно положень Стамбульської конвенції, може бути використаний лише за умови виконання таких вимог:

- а) товари не призначені для піддавання будь-яким змінам, окрім звичайного зносу з причини їх використання;
- б) такі товари (у тому числі транспортні засоби) мають ввозитися з визначеною метою і призначатися для подальшого вивезення у встановлений термін
- в) виконано вимоги щодо часткового або повного звільнення від сплати мита.

Положеннями МКУ 2012 деталізовано умови поміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення у митний режим тимчасового ввезення (ст. 104), визначені категорії товарів, які можуть бути поміщені у митний режим тимчасового ввезення з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами (ст. 105) та товарів, що можуть поміщуватися у митний режим тимчасового ввезення з умовним частковим звільненням від оподаткування митними платежами (ст. 106), а також положення щодо проведення операцій з транспортними засобами, поміщеними в митний режим тимчасового ввезення (ст.107).

Митні органи, відповідно до Стамбульської конвенції, встановлюють термін, протягом якого товари, розміщені в митний режим тимчасового ввезення, мають бути реекспортовані або розміщені в подальший митний режим. Такий період має бути достатньо довгим для досягнення цілей дозволеного використання.

Максимальна тривалість терміну, протягом якого товари можуть перебувати у митному режимі тимчасового ввезення для тих же цілей та за відповідальності того ж утримувача дозволу, становить 24 місяці, навіть якщо відбулось звільнення від зобов'язань за митним